

У доктрині права інтелектуальної власності проводиться розмежування між грубим «стовідсотковим» плагіатом, при якому чужий твір привласнюється повністю або практично повністю, і плагіатом «замаскованим», при якому плагіатор намагається сховати своє діяння або привласнити якісь істотні оригінальні елементи твору, що став жертвою плагіату [4].

Так багато вчених - науковців виділяють такі види плагіату:

1) прямий плагіат - це пряме відтворення (відображення) чужого твору або його частини під своїм іменем. Наприклад, у звіті державного підприємства щодо підготовки спеціальної програми системи вдосконалення кадрів у галузі управління, проектування і виробництва в якості розробленої і проведеної програми було використано в повному обсязі твір іншої особи без зазначення її як автора;

2) завуальований плагіат - полягає у тому, що текст твору зазнає несуттєвих змін шляхом заміни окремих слів та виразів їх синонімічними аналогами. При цьому форма твору в цілому не змінюється [5].

Способи цивільно-правового захисту наводяться у ч. 1 ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права». Так, в разі «порушення будь-якою особою авторського права і (або) суміжних прав, недотриманні передбачених договором умов використання творів і (або) об'єктів суміжних прав, використанні творів і об'єктів суміжних прав з обходом технічних засобів захисту чи з підробленням інформації і (або) документів про управління правами чи створенні загрози неправомірного використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав та інших порушеннях особистих немайнових прав і майнових прав суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав суб'єкти авторського права і (або) суміжних прав мають право:

а) вимагати визнання та поновлення своїх прав, у тому числі забороняти дії, що порушують авторське право і (або) суміжні права чи створюють загрозу їх порушення;

б) звертатися до суду з позовом про поновлення порушених прав та (або) припинення дій, що порушують авторське право та (або) суміжні права чи створюють загрозу їх порушення;

в) подавати позови про відшкодування моральної (немайнової) шкоди;

г) подавати позови про відшкодування збитків (матеріальної шкоди), включаючи упущену вигоду, або стягнення доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним авторського права і (або) суміжних прав, або виплату компенсацій;

д) вимагати припинення підготовчих дій до порушення авторського права і (або) суміжних прав, у тому числі призупинення митних процедур, якщо є підозра, що можуть бути пропущені на митну територію України чи з її митної території контрафактні примірники творів, фонограм, відеограм, засоби обходу технічних засобів захисту, в порядку, передбаченому Митним кодексом України;

е) брати участь в інспектуванні виробничих приміщень, складів, технологічних процесів і господарських операцій, пов'язаних з виготовленням примірників творів, фонограм і відеограм, щодо яких є підстави для підозри про порушення чи загрозу порушення авторського права і (або) суміжних прав, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

є) вимагати, в тому числі у судовому порядку, публікації в засобах масової інформації даних про допущені порушення авторського права і (або) суміжних прав та судові рішення щодо цих порушень;

ж) вимагати від осіб, які порушують авторське право і (або) суміжні права позивача, надання інформації про третіх осіб, задіяних у виробництві та розповсюдженні контрафактних примірників творів і об'єктів суміжних прав, а також засобів обходу технічних засобів захисту, та про канали їх розповсюдження;

з) вимагати прийняття інших передбачених законодавством заходів, пов'язаних із захистом авторського права та суміжних прав [6].

Список використаних джерел

1. Конституція України: Науково-практичний коментар / ред. кол. В.Я.Таций, Ю.П.Битяк, Ю.М.Грошевой та ін. - Харків: Вид. «Право», К.: Вид. Дім «Ін Юре», 2003.

2. Закон України Про авторське право і суміжні права // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, №13, ст.50

3. Что такое плагиат, или О западных стандартах научной этики/ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/articles/68.html>

4. Липчик Д. Авторское право и смежные права / Пер. с фр. - М.: Ладомир; Издательство ЮНЕСКО, 2002. - С. 484;

5. Ионас В.Я. Произведения творчества в гражданском праве. - М: Юридическая литература. - 1972. - 168 с.

6. Штефан О. Плагиат : поняття, ознаки, відповідальність / О. Штефан / Теорія і практика інтелектуальної власності - 2001. - №6.

7. Петренко І. / Теорія і практика інтелектуальної власності. - 2009. - № 4/ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ndiiv.org.ua/ua/library/view-pytannj-a-vyj-avlennj-a-plahiatu-literaturnoho-tvoru.html?action=print>